Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de opvolgingsdoorlichting van Vrije Lagere School - Sint-Ursula Klim Op te LIER

Hoofdstructuur	basisonderwijs
Instellingsnummer	9639
Instelling	Vrije Lagere School - Sint-Ursula Klim Op
Directeur	Peter DE GROOF - Steven VANDEVOORT directeur a.i.
Adres	Mechelsestraat 25 - 2500 LIER
Telefoon	03-491.92.35
Fax	03-491.92.34
E-mail	directie.lager@klimoplier.be
Website	www.campussintursula.be
Bestuur van de instelling	VZW KOR Lier
Adres	Kapucijnenvest 10 - 2500 LIER
Scholengemeenschap	De 3 Neten
Adres	Mechelsestraat 25 - 2500 LIER
CLB	Vrij CLB 2 Antwerpen - Middengebied
Adres	Sint-Benedictusstraat 14_B - 2640 MORTSEL
Dagen van het opvolgingsbezoek	07-12-2017
Einddatum van het opvolgingsbezoek	07-12-2017
Datum bespreking verslag met de instelling	14-12-2017
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Frans DE BIE
Teamleden	Guido AERTS

INHOUDSTAFEL

INLEIDING 3

1 HISTORIEK 4

2 TE REMEDIEREN TEKORT(EN) 4

3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD? 4
3.1 Lager onderwijs: Nederlands 4
3.2 Inbreuken op de regelgeving 7

4 ADVIES EN REGELING VOOR VERVOLG 8

5 BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING 8

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de opvolgingsdoorlichting van de school door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Als de school bij een doorlichting een beperkt gunstig advies kreeg, volgt na de periode, vermeld in het advies, een opvolgingsdoorlichting. Tijdens een opvolgingsdoorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de bij de voorgaande doorlichting vastgestelde tekortkomingen voldoende werden geremedieerd.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een (opvolgings)doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de school karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de school
- proces: initiatieven die de school neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de school met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

Tijdens het opvolgingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.
De opvolgingsdoorlichting resulteert in een opvolgingsverslag dat bestaat uit een concluderend gedeelte en een advies.

Het concluderende gedeelte omvat de conclusies van de opvolging.
Het opvolgingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan twee adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve opvolgingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.
Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?
www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 HISTORIEK

Het vorige doorlichtingsbezoek vond plaats van 06-10-2014 tot 09-10-2014 en werd afgesloten met een beperkt gunstig advies. Vanaf 09-10-2017 moet de school kunnen aantonen dat tekort(en) die aan de basis lagen van dit advies, in voldoende mate werden geremedieerd. Dit verslag beschrijft in welke mate de school daarin is geslaagd.

2 TE REMEDIEREN TEKORT(EN)

- de erkenningsvoorwaarde '**voldoen aan de onderwijsdoelstellingen**'

Lager onderwijs - Leergebieden

Nederlands

- **de regelgeving**

3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?

3.1 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

De leerlingen bereiken de eindtermen voor het leergebied Nederlands in voldoende mate. Het onderwijsaanbod is doelgericht, samenhangend, volledig en evenwichtig opgebouwd. De onderwijzers creëren een krachtige onderwijs- en leeromgeving waarbinnen de verschillende deelvaardigheden van dit leergebied gevarieerd aan bod komen. De evaluatie is verbreed, en de rapportering geeft de leerlingen en ouders voldoende informatie over de vorderingen. Het zorgbeleid krijgt systematisch invulling.

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

De onderwijzers hebben het tekort voor Nederlands op een systematische wijze weggewerkt. Het afgelegde traject wijst op een consequente opbouw van de onderwijsvernieuwingen, op professionele wijze aangestuurd door de schoolleiding en het kernteam. Eerst werd het team doordrongen van de uitgangspunten van het leerplan en de kerngedachten van de eindtermen voor Nederlands. Daarna bestudeerden de onderwijzers de opbouw van de deelleerplannen. Hierbij kregen ze de actieve steun van de pedagogische begeleidingsdienst. De onderwijzers vertrekken nu van de leerplandoelen. Per les stellen zij één leerplandoel voorop als kerndoel. Ook bewaken zij met een elektronisch leerplandoeleninstrument de volledigheid van het onderwijsaanbod. De onderwijzers beschikken over enkele bijkomende onderwijsleerpakketten, die zij voornamelijk als bronnenmateriaal gebruiken. Zij sluiten hun onderwijsaanbod aan op de beginsituatie van hun leerlingen.

De onderwijzers zorgden voor een evenwichtiger onderwijsaanbod voor Nederlands. Spreken en luisteren krijgen een groeiende aandacht. Alle onderwijzers schakelen voorlezen en vertellen in het weekrooster in. Zij laten de leerlingen geregeld telefoongesprekken voeren. Een aantal luistercontexten kan nog sterker aangewend worden, zoals samen luisteren naar nieuws- en weerberichten. Onder impuls van de pedagogische begeleidingsdienst zetten de onderwijzers in op een sterkere woordenschatsverwerving. De

begripsvorming in functie van het leergebied wiskunde en van de schooltaal krijgt een sterkere aandacht. Heel wat onderwijzers leggen bewust linken naar andere leergebieden, zoals mens en maatschappij, wetenschappen en techniek, wiskunde en muzische vorming. Een aantal onder hen slaagt er bovendien in om de leerlingen samenhangende taaltaken aan te bieden, waarbij alle domeinen van Nederlands geïntegreerd aan bod komen. De onderwijzers zorgen voor een volgehouden leesbevordering en voor een groter leesplezier. Zij gaan geregeld op bezoek in de lokale bibliotheek, van waar zij boekenkoffers mee naar de klas brengen. Elke klas beschikt over een gevarieerde klasbibliotheek. In een aantal klassen is de presentatie van de boeken evenwel weinig aantrekkelijk. Vrij lezen gebeurt voornamelijk om gaatjes tussen opeenvolgende activiteiten op te vullen. In warmere maanden kunnen de leerlingen tijdens de middagspeeltijd zelfstandig boeken lezen in de zogenaamde 'leeslaan'. Bijzonder stimulerend is de inzet van een zogenaamde 'boekenmeester', die de leerlingen in een daartoe speciaal ingericht lokaal leesimpulsen geeft.
De meeste onderwijzers bieden hun leerlingen gevarieerde schrijfkansen in functie van creatief en functioneel schrijven. Heel wat leerlingenwerk - vooral dat van de oudere leerlingen - wordt in een schoolkrant gepubliceerd. In een aantal klassen blijft de aandacht voor taalsystematiek en spelling nog te zwaar doorwegen. Hierbij beschouwen de onderwijzers deze deelvaardigheden veeleer als een doel dan als een middel. De onderwijzers kunnen nog groeien door afspraken te maken over hoe zij omgaan met het maken van spreek- en schrijffouten, en dit om de spreek- en schrijfdurf van de leerlingen optimaal te garanderen.

De onderwijzers besteden naarmate de leerlingen ouder worden aandacht aan het leren studeren. Zij helpen de leerlingen om teksten met gevarieerde hulpmiddelen te analyseren en begrijpen. Zo krijgen de leerlingen meer en meer vat op moeilijkere leerinhouden en leren zij studerend lezen.

De planningsdocumenten gaan uit van de leerplandoelen. De mate waarin de onderwijzers een lesverloop voorop stellen is leerkrachtafhankelijk. De onderwijzers hebben nog groeikansen om het kerndoel aan het begin van de les met de leerlingen te communiceren.

Curriculum
Onderwijsorganisatie

De onderwijzers bouwen aan een krachtige onderwijs- en leeromgeving voor Nederlands. Hun aanpak bevordert het welbevinden en de betrokkenheid van de leerlingen. De onderwijzers garanderen een positief, veilig klasklimaat en bemoedigen de leerlingen voortdurend. Zij schakelen gevarieerde groeperings- en werkvormen - ook coöperatieve werkvormen - in om de leerlingen de kans te geven in wisselende contexten met elkaar te interageren. De onderwijzers dagen hun leerlingen met open vragen uit om met hen en met de medeleerlingen in dialoog te gaan. Zij geven de leerlingen opbouwende feedback, ook tijdens het leerproces. De onderwijzers gebruiken een keurige voorbeeldtaal. De meeste onderwijzers ondersteunen de verbale gesprekconventies in hun klas. De mate waarin zij ook de non-verbale gesprekconventies handhaven is leerkrachtafhankelijk.

Een aantal leerlingen komt uit een gezin waar het Nederlands niet de eerste taal is. De aandacht voor de thuistaal van de leerlingen groeit. Leerlingen van de kangoeroeklas kunnen zich op een vreemde taal richten. Een aantal onderwijzers laat tijdens de voorleesweek ouders soms anderstalige boeken voorlezen aan de hele klas. Er liggen nog kansen om de talensensibilisering doelgericht te versterken.

In de eerste graad hanteren niet alle onderwijzers een gelijkgericht schrijfmodel.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

De huidige ICT-infrastructuur is te weinig bevorderlijk voor een vlotte toepassing in functie van het leergebied Nederlands. Hierdoor missen de leerlingen kansen om bijvoorbeeld individueel te oefenen of om herhalings- of verdiepingsleerstof te verwerken. Er zijn klasintern te weinig computers beschikbaar. Het ICT-lokaal of de enkele laptops en tablets kunnen deze nood niet lenigen. Ook beschikken de onderwijzers over te weinig technische mogelijkheden om de leerlingen zelfstandig naar taal te laten luisteren.

De visuele ondersteuning aan de klaswanden is in de meeste klassen overwegend gericht op spelling en taalsystematiek. De strategische aanpak van de deelvaardigheden van Nederlands krijgt hierbij amper aandacht. Sterk is de wijze waarop de onderwijzers de woordenschat visueel ondersteunen. Ook de wiskundige woordenschat en de schooltaal krijgen de nodige aandacht.

In enkele klassen schakelen de onderwijzers ter vervanging van de visuele ondersteuning aan de klaswanden onthoudboekjes in. Ook hier ligt de klemtoon in de meeste klassen op spelling en taalsystematiek.

Materieel beheer
Infrastructuur

Dat de ‘boekenmeester’ over een eigen lokaal kan beschikken is ontegensprekelijk een grote meerwaarde voor het leesonderwijs.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Kindvolgsysteem
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing

De aandacht voor de evaluatiegegevens van de leerlingen neemt toe. De onderwijzers kozen er recent voor om deel te nemen aan genormeerde toetsen van de eigen koepel. Hierdoor zijn zij in staat om de interne kwaliteitszorg op klas- en schoolniveau op te starten. De onderwijzers schakelen de toetsen van de onderwijsleerpakketten in, en hebben – in eerste instantie vooral voor spelling - een goede aanzet gegeven om foutenanalyses te maken, die de remediëringsinitiatieven mee aansturen. De toetsen worden gevarieerder en breder opgesteld dan in 2014. Enkele onderwijzers volgden hiervoor cursussen bij een extern vormingsinstituut. De onderwijzers geven de leerlingen kansen om zichzelf te evalueren.

Evaluatie
Rapporteringspraktijk

De onderwijzers hebben de rapportering mee gestroomlijnd in functie van de nieuwe inzichten. De rapporten zijn kindgericht. In de rapporten koppelen de onderwijzers de evaluatiegegevens doelgericht terug en zorgen zij voor zowel persoons- als taakgerichte feedback, die steeds positief en ontwikkelingsgericht opgevat is. Naar aanleiding van een rapport organiseren de onderwijzers ‘groeigesprekken’ met hun leerlingen. Tijdens de oudercontacten bespreken de onderwijzers de vorderingen van hun leerlingen met de ouders.

Begeleiding

Bij de leerbegeleiding ligt de klemtoon vooralsnog op het kindniveau. De

Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

aandacht voor het klas- en schoolniveau heeft duidelijk groeikansen. De pas opgestarte analyse van genormeerde taaltesten gaf hiertoe een eerste aanzet. Om taalzwakkere leerlingen te ondersteunen schakelen de onderwijzers onder meer differentiatie naar tijd en hoeveelheid, verlengde instructie, niveaugroepen en buddy's in. Sommige leerlingen krijgen een klaswoordenboek, waarin de onderwijzers de nieuwe en moeilijke woorden visueel voorstellen. De klasleerkracht en de zorgleerkracht spreken onderling af welke zorginterventies nodig zijn. In een aantal gevallen leidt dit tot rolwisselingen tussen klasleerkracht en zorgleerkracht. De steun van de zorgleerkracht kan zowel klasintern als –extern gegeven worden. Sterkere leerlingen kunnen rekenen op uitbreidingsleerstof. De onderwijzers kunnen ook rekenen op de ondersteuning van taalzwakke leerlingen door vrijwilligers van een menslievende organisatie.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering

De onderwijzers hebben zich systematisch geprofessionaliseerd om het onderwijsaanbod voor het leergebied Nederlands af te stemmen op de maatschappelijke verwachtingen. De medewerkers van de pedagogische begeleidingsdienst garandeerden de professionalisering van het vernieuwingstraject met teamgerichte studiedagen, waarbij de aandacht onder meer uitging naar de leerplanverdieping, het woordenschatsonderwijs en de opbouw van een krachtige onderwijs- en leeromgeving. De pedagogische begeleidingsdienst en de schoolleiding gaven de onderwijzers de nodige coaching tot op de werkvloer. Zij woonden lessen bij. Hierbij gebruikten zij een gelijkgerichte kijkwijzer. Ook hospiteerden de parallelleerkrachten in elkaars klassen. Al deze maatregelen doorbraken de eilandmentaliteit. De oprichting van een kernteam voor Nederlands gaf het vernieuwingstraject een extra impuls. Een aantal onderwijzers volgde individuele nascholing, onder meer in functie van brede evaluatie. Ook engageerde de schoolleiding externe professionals om de pedagogische teamstudiedagen mee vorm te geven.

3.2 Inbreuken op de regelgeving

Het schoolteam moet beschikken over de notulen van de beraadslaging van de klassenraad. (BaO/98/11 – Het uitreiken van het getuigschrift basisonderwijs vanaf het schooljaar 1998-1999).

Het schoolteam beschikt over de notulen van de beraadslaging van de klassenraad. De zorgcoördinator is aangeduid om deze notulen te beheren en bewaren.

Het tekort is weggewerkt.

4 ADVIES EN REGELING VOOR VERVOLG

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning van tekort(en) zoals vermeld in punt 2 van dit verslag:

GUNSTIG

- voor **de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'** voor het **lager onderwijs**.

5 BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING

Het inspectieteam stelde geen inbreuken vast die voor verder gevolg doorgestuurd worden naar de bevoegde administratie.

Namens het inspectieteam	**Voor kennisname namens het bestuur**
Frans DE BIE de inspecteur-verslaggever	**Peter DE GROOF - Steven VANDEVOORT directeur a.i.** de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	